

färdsätt är väl även där cykel och moped. Avdrag för kostnad för spårvagn, buss etc. medges emellertid med belopp som väsentligt överstiger cykel- och mopedkostnaden och detta när avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen överstiger allenast 2 km.

Lars Lindberg.

Skattelindringsavdragen

I årets statsverksproposition har aviserats att för riksdagen kommer att framläggas förslag till ändrade grunder för statsbidrag till skattelindring åt synnerligt skattetyngda kommuner.

Enligt nu gällande förordning, av år 1951, kan för lättandet av skattetrycket statsbidrag utgå till borgerliga och kyrkliga kommuner; dock ej till landstingskommuner. Bidrag, som ett år (det löpande året) beslutas skall avse lättandet av skattetrycket för därpå följande år och upptagas bland inkomsterna i staten för sistnämnda år. Som villkor för erhållandet av bidrag gäller att den totala kommunala utdebiteringen, tingshusmedel dock oräknade, för det löpande året överstiger 11 kronor. Vidare skall skattekraften (antalet skattekrönor per invånare) enligt det löpande årets taxering understiga det s. k. gränsunderlaget. Detta beräknas å medelskattekraften i rikets landskommuner enligt taxeringen året före det löpande året, för kommunerna i Norrbottens län och för kommuner, som Kungl. Maj:t finner skäligen böra med dem jämföras, till 80 % och för övriga kommuner till 75 %. Skillnaden mellan gränsunderlaget och kommunens skatte-

kraft enligt det löpande årets taxering utgör kommunens brist på skatteunderlag.

Till grund för bestämmandet av bidragets storlek skall läggas den sammanlagda kommunala utdebitering, som kan beräknas bliva bestämd för året efter det löpande året, om bidrag ej erhålles. Bidraget beräknas för den del av den sålunda beräknade utdebiteringen, som ligger mellan 11 och 13 kronor, efter en procentsats (bidragsprocenten), motsvarande det procenttal, som bristen på skatteunderlag utgör av gränsunderlaget. Om exempelvis bristen på skatteunderlag är 3 sk/inv. och gränsunderlaget 24 sk/inv. blir bidragsprocenten 12,5. För utdebiteringen över 13 kronor beräknas bidraget efter dubbla procentsatsen. Det sagda innebär att i förestående exempel bidrag belöper för varje krona av den beräknade utdebiteringssatsen, som ligger mellan 11 och 13 kronor, med 12,5 öre och för utdebitering däröver med 25 öre. Beslut om bidrag fattas under september månad det löpande året för att kommunerna skola äga kännedom om bidragets storlek vid statens och utdebiteringens fastställande i oktober månad.

Det aviserade förslaget grundar sig på en utredning av 1958 års skatteutjämningskommitté. Kommittén finner visserligen att 1951 års skattelindringsförordning icke tager hänsyn till samtliga de faktorer, som konstituera ett högt skattetryck, men då beslut i anledning av dess förslag får tidsbegränsad giltighet har kommittén utformat sitt förslag som ändringar i förordningen. Till en början föreslår kommittén den mera tekniska justeringen att gränsunderlaget anknytes till det löpande årets taxeringar och medelskattekraften i rikets samtliga kom-

muner. Då föreliggande kostnadsskillnader, innebärande att för samma nyttighet fordras ett högre skatteunderlag i vissa kommuner, icke tillräckligt beaktats genom gällande differentiering av gränsunderlaget i två procenttal, föreslår kommittén att riket indelas i tre gränsunderlagsområden. Dessa äro Norrbottens län och landskapet Lappland av Västerbottens län, återstoden av Västerbottens län jämte Västernorrlands och Jämtlands län samt slutligen riket i övrigt. För de tre områdena föreslås gränsunderlagen till resp. 75, 65 och 55 % av medelskatekraften i rikets kommuner. Att procentalen äro lägre än de gällande kommer sig därav att genom att samtliga kommuner medräknas ligger medelskatekraften väsentligt högre än om endast landskommunerna beaktas. Så exempelvis motsvarar 75 % av medelskatekraften i i rikets samtliga kommuner 108 % av medelskatekraften i rikets landskommuner. Medan enligt gällande förordning bidrag icke må utgå efter högre bidragsprocent än 80 föreslår kommittén en höjning till 90 %. För att bedöma verkningarna av förslaget har kommittén beräknat hur utfallet av bidragsgivningen för år 1961 skulle ha gestaltat sig, om de föreslagna ändringarna varit gällande.

Antalet till bidrag berättigade kommuner ökar från 135 till 220. Även summan av bidragen ökar betydligt; beträffande ordinarie bidrag från omkring 15 milj. kronor till omkring 40 milj. kronor. Av ökningen faller omkring 20 milj. kronor på de fyra nordligaste länen, varav drygt 10 milj. kronor på Norrbottens län.

Till kommun, som ej uppfyller villkoren för erhållandet av skattelindringsbidrag eller om de normbundna bidragen icke giver den lättnad som anses önskvärd, kan extra bidrag utgå. Denna bidragsform har hittills använts i mycket begränsad omfattning och endast som påbyggnad av ordinarie bidrag. Kommittén förutsätter en vidgad användning av extra bidrag och att detta särskilt bör komma i fråga till de kommuner, som har en avsevärt hög utdebitering och då kommunens ekonomiska och övriga förhållanden tala för ett sådant bidrag. Då möjlighet icke finnes att beräkna storleken av behovet av extra bidrag har kostnaden för dessa kunnat angivas endast uppskattningsvis. Kommittén beräknar emellertid den totala kostnaden för skattelindringsbidragen till omkring 45 milj. kronor.

B. S.